

Обґрунтування
до проєкту розпорядження НКРЕКП «Про внесення змін до розпорядження
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р»

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2025 рік, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 13 листопада 2024 року № 1940, постанови НКРЕКП від 26 серпня 2025 року № 1351 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) (далі – ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ») вимог Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1471 (далі – Ліцензійні умови зі здійснення функцій гарантованого покупця), за результатами якої складено Акт планової перевірки від 15 вересня 2025 року № 216, та прийнято, зокрема, розпорядження НКРЕКП від 14 жовтня 2025 року № 170-р «Про усунення ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» порушень Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця» (далі – Розпорядження № 170-р).

Відповідно до вимог Розпорядження № 170-р ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» зобов'язане усунути порушення Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця, для чого у строк до 31 грудня 2025 року:

1) привести діючі двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії у відповідність до вимог пункту 5.1 глави 5 Порядку опублікування інформації про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, та вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 642, у частині зазначення в таких договорах інформації про обсяги та частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, за календарний місяць;

2) забезпечити безумовне виконання умов договорів про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом за придбану електричну енергію у грудні 2022 року, лютому 2023 року, липні – вересні 2023 року, грудні 2023 року, лютому – березні 2024 року та вересні 2024 року;

3) забезпечити безумовне виконання умов договорів про надання послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків із продавцями за механізмом ринкової премії за придбану послугу станом на 31 грудня 2024 року;

4) забезпечити безумовне виконання умов договору про врегулювання небалансів електричної енергії шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за придбану електричну енергію з метою врегулювання небалансів станом на 31 грудня 2024 року.

Про виконання цих зобов'язань повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області у строк до 15 січня 2026 року з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Розпорядженням НКРЕКП від 23 грудня 2025 року № 223-р «Про внесення змін до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р» (далі – Розпорядження № 223-р) внесено зміни, згідно з якими абзаци шостий – одинадцятий резолютивної частини викладено в такій редакції:

«1) у строк до 31 грудня 2025 року привести діючі двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії у відповідність до вимог пункту 5.1 глави 5 Порядку опублікування інформації про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, та вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 642, у частині зазначення в таких договорах інформації про обсяги та частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, за календарний місяць, про що у строк до 15 січня 2026 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів;

2) у строк до 01 квітня 2026 року забезпечити безумовне виконання умов договорів:

про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків із продавцями за «зеленим» тарифом за придбану електричну енергію у грудні 2022 року, лютому 2023 року, липні – вересні 2023 року, грудні 2023 року, лютому – березні 2024 року та вересні 2024 року;

про надання послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків із продавцями за механізмом ринкової премії за придбану послугу станом на 31 грудня 2024 року;

про врегулювання небалансів електричної енергії від 25 червня 2019 року № 0414-01051 шляхом забезпечення в повному обсязі розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за придбану електричну енергію з метою врегулювання небалансів станом на 31 грудня 2024 року.

Про виконання цих зобов'язань у строк до 15 квітня 2026 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.».

Розпорядженням НКРЕКП від 31 березня 2026 року № 46-р «Про внесення змін до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р» подовжено строк виконання Розпорядження № 170-р до 01 липня 2026 року.

Розпорядженням НКРЕКП від 30 червня 2026 року № 95-р «Про внесення змін до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р» подовжено строк виконання Розпорядження № 170-р до 01 жовтня 2026 року.

Товариство листом від 10 вересня 2026 року № _____ повідомило НКРЕКП про стан виконання Розпорядження № 170-р, та зазначило (мовою документа): «...Станом на 09.09.2026 заборгованість Підприємства перед продавцями «за зеленим» тарифом за придбану електричну енергію за зазначений період складає – _____ (станом на 31.12.2024 – _____).

Підприємством здійснено погашення заборгованості за зазначений період в сумі _____ (ОСВ/обороты рахунків реєстрів бухгалтерського обліку додаються).

Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі - Закон) та Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (зі змінами) (далі – Порядок), джерелом коштів для здійснення розрахунків з виробниками з альтернативних джерел енергії (далі – ВАД) є надходження, отримані Підприємством від продажу електричної енергії виробників за «зеленим» тарифом на організованих сегментах ринку, платежі НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (далі – Послуга) та платежі від ВАД в рахунок погашення заборгованості за відшкодування частки вартості врегулювання небалансів електричної енергії балансуючої групи гарантованого покупця (далі – Частка) та з оплати вартості відхилення (далі – Відхилення).

Станом на 09.09.2026 заборгованість ВАД за даний період складає: за Частку - _____ та за Відхилення - _____. Загальний рівень заборгованості ВАД за Частку та Відхилення складає - _____. (ОСВ/обороты рахунків реєстрів бухгалтерського обліку додаються). Виникнення цієї заборгованості зумовлено можливістю ВАД на період дії в Україні воєнного стану не втрачати членство в балансуючій групі гарантованого покупця у разі нездійснення оплати Частки та Відхилення.

Також, за даний період, існує заборгованість ВАД перед Підприємством у сумі _____, яка виникла через обнуління НЕК «УКРЕНЕРГО» раніше наданих обсягів виробництва електричної енергії по виробникам які увійшли до переліку об'єктів виробників, які не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України, наданого НЕК «УКРЕНЕРГО» та у зв'язку з наданням адміністратором комерційного обліку оновлених даних комерційного обліку.

Загальний розмір заборгованості ВАД перед Підприємством складає - _____.

.....
Заборгованість НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу, станом на 09.09.2026, складає _____, у тому числі за 2021 - _____, за 2022 рік - _____ (ОСВ/обороту рахунків реєстрів бухгалтерського обліку додаються).

У зв'язку з систематичним несвоєчасним та не в повному обсязі здійсненням рівнем розрахунків НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу та незадовільним рівнем розрахунків виробників ВДЕ за Частку та Відхилення у Підприємства виникає ситуація, коли навіть при отриманні за окремий місяць платежів за Послугу в повному обсязі, відсутня можливість забезпечити належні розрахунки з виробниками ВДЕ за відпущену електричну енергію за цей період.

.....
Крім цього, у зв'язку відсутністю платежів з боку НЕК «УКРЕНЕРГО» по оплаті купленої електричної енергії як небаланси за відповідні розрахункові періоди та врегулюванням НЕК «УКРЕНЕРГО» заборгованості за небаланси шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог взаємної заборгованості, що сформувалась за договором про врегулювання небалансів електричної енергії, відповідно до постанови НКРЕКП 25.02.2022 № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану», за різними розрахунковими періодами, гарантований покупець також втрачає можливість забезпечити належні розрахунки з виробниками ВДЕ у відповідному розрахунковому періоді. Також на рівень розрахунків по зобов'язанням Підприємства у відповідному розрахунковому періоді, негативно впливає можливість НЕК «УКРЕНЕРГО», відповідно до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2028 №307, списувати з ескроу-рахунку СББ кошти в рахунок зобов'язань по небалансам попередніх періодів.

Таким чином, погашення заборгованості Гарантованим покупцем перед ВАД за електричну енергію за вищевказані окремі періоди (грудень 2022, лютий 2023, липень 2023, вересень 2023, лютий 2024, березень 2024 та вересень 2024), відповідно до діючих нормативно-правових актів, може бути врегульовано у разі виконання НЕК «УКРЕНЕРГО» зобов'язань перед Підприємством з погашення заборгованості за Послугу попередніх періодів, повернення ВАД надмірно отриманих коштів за електроенергію та погашення заборгованості за Частку та Відхилення.

Щодо забезпечення розрахунків із продавцями за механізмом ринкової премії за придбану послугу станом на 31 грудня 2024 року.

Станом на 09.09.2026 загальний розмір заборгованості за 2024 рік складає _____. За період з 01.01.2025 по 09.09.2026 гарантованим покупцем здійснено погашення заборгованості перед продавцями за механізмом ринкової премії у сумі _____, у т.ч. протягом III кварталу 2026 року – _____.....

Відповідно до Закону та Порядку вартість послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії (далі – Послуга за механізмом ринкової премії) є складовою вартості Послуги, яку надає гарантований покупець оператору системи передачі, джерелом коштів для здійснення Підприємством розрахунків з продавцями за механізмом ринкової премії є надходження, отримані гарантованим покупцем від НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу відповідного розрахункового періоду.

Пунктом 14.7 до Порядку передбачено, що НЕК «УКРЕНЕРГО» здійснює розрахунок з гарантованим покупцем за фактично отриману Послугу протягом двох робочих днів з дня оприлюднення рішення Регулятора щодо затвердження розміру вартості Послуги за розрахунковий місяць. Станом на 09.09.2026 заборгованість НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу травня – червня 2024 року складає _____ (ОСВ/обороту рахунків реєстрів бухгалтерського обліку додаються).

Враховуючи вищезазначене, відповідно до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» та Порядку №641, роз'яснення НКРЕКП від 19.04.2024 № _____, Підприємство матиме можливість здійснити розрахунки з продавцями за механізмом ринкової премії за Послугу за механізмом ринкової премії за 2024 рік в повному обсязі за умови погашення НЕК «УКРЕНЕРГО» заборгованості в повному обсязі за Послугу ВАД за травень та червень 2024 року.

Щодо забезпечення розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за придбану електричну енергію з метою врегулювання небалансів станом на 31 грудня 2024 року.

.....

За період з 01.01.2025 по 09.09.2026 гарантованим покупцем за період 2019-2024 рр. зменшено заборгованість перед НЕК «УКРЕНЕРГО» за придбану електричну енергію з метою врегулювання небалансів на _____.

Таким чином, відповідно до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» та Порядку № 641, Підприємство матиме можливість здійснити розрахунки з НЕК «УКРЕНЕРГО» за небаланси електричної енергії в повному обсязі за умови погашення НЕК «УКРЕНЕРГО» заборгованості в повному обсязі за Послугу ВАД за 2024 рік, також у разі проведення зарахування зустрічних однорідних вимог щодо взаємної заборгованості за небаланси між Гарантованим покупцем та НЕК «УКРЕНЕРГО» за відповідні періоди.

Враховуючи вищезазначене, Підприємство зазначає, що матиме можливість розрахуватися з ВАД за електричну енергію та за механізмом ринкової премії, а також за куплену електричну енергію для врегулювання небалансів у разі погашення заборгованості НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу та ВАД за Частку, Відхилення та повернення переоплат за електричну енергію.

Гарантований покупець, дотримуючись принципів провадження ліцензованої діяльності на засадах економічної ефективності та мінімізації

витрат, пов'язаних із виконанням спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільного інтересу, вживає всіх можливих заходів щодо забезпечення виконання НЕК «УКРЕНЕРГО» та Виробників з альтернативних джерел зобов'язань з погашення вищезазначеної заборгованості перед Підприємством, виконання яких надасть Гарантованому покупцю джерела для здійснення врегулювання власних зобов'язань відповідно до вимог діючого законодавства.

Враховуючи вищезазначене, АТ «Гарантований покупець» звертається до Регулятора з проханням продовжити строк розрахунків які встановлені розпорядженням НКРЕКП від 14.10.2025 № 170-р до 01 січня 2027 року, за умови погашення заборгованості НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу, виробниками за «зеленим» тарифом за частку відшкодування небалансу, вартості відхилення та повернення переплати за продану електричну енергію.».

Пунктом 10.7 глави 10 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою від 14 червня 2018 року № 428 (далі – Порядок контролю), встановлено, що ліцензіат зобов'язаний усунути порушення у визначений рішенням строк та надати до НКРЕКП письмовий звіт про усунення порушень з належним чином завіреними копіями підтверджувальних документів у строк, визначений рішенням, або у разі відсутності у ньому такого строку не пізніше 15 робочих днів після спливу строку, у який було зобов'язано усунути такі порушення.

Одночасно, пунктом 10.9 глави 10 Порядку контролю передбачено право ліцензіата письмово звернутись до НКРЕКП із заявою про продовження строку усунення порушень не пізніше ніж за 10 робочих днів до дати закінчення встановленого рішенням НКРЕКП строку із зазначенням у зверненні поважних причин. НКРЕКП може прийняти рішення про продовження строку усунення порушень, якщо визнає такі причини поважними.

З огляду на викладене, враховуючи лист ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 10 вересня 2026 року № _____, та відповідно до пункту 10.9 Порядку контролю Департамент ліцензійного контролю пропонує прийняти розпорядження НКРЕКП «Про внесення змін до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р», відповідно до якого, у пункті 2 Розпорядження № 170 цифри та слово «01 жовтня» замінити цифрами та словом «31 грудня», а цифри та слова «15 жовтня 2026 року» замінити цифрами та словами «15 січня 2027 року».

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Київ

№ _____

Про внесення змін до розпорядження
Національної комісії, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг,
від 14 жовтня 2025 року № 170-р

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 червня 2018 року № 428, ураховуючи лист ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 10 вересня 2026 року № 41/3568, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

Унести до пункту 2 розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 жовтня 2025 року № 170-р «Про усунення ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» порушень Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця» такі зміни:

в абзаці першому цифри та слово «01 жовтня» замінити цифрами та словом «31 грудня»;

в абзаці п'ятому слово та цифри «жовтня 2026» замінити словом та цифрами «січня 2027».

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО